

STOP HÄÄDÖILLE -hanke:

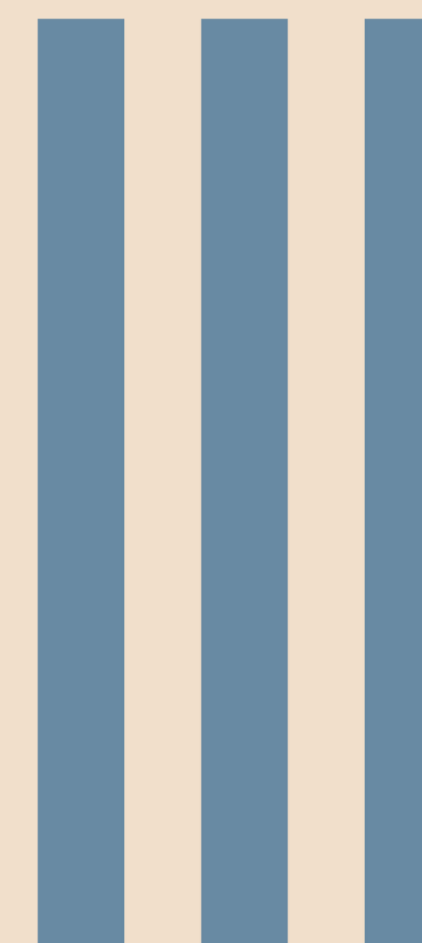
Huomioita nuorten häätöjen
ennaltaehkäisemisestä

Oulu 5.9.2024

VVA^{ry}

Katri Paakkanen & Elina Pohjosaho

Vailla vakinaista asuntoa ry

VVA^{ry}

1986 perustettu kansalaisjärjestö

Edunvalvoja ja asiantuntija

Matalan kynnyksen auttamistyö,
asumispalvelut ja järjestötyö

Oikeus hyvään asumiseen ja omaan kotiin kuuluu kaikille

Heikommassa yhteiskunnallisessa asemassa olevien ääni kuuluu päätöksenteossa

Ihmisarvo, luottamus, osallisuus ja tasa-arvo

STOP HÄÄDÖILLE -hanke

.....

Häätöuhan varhainen
tunnistaminen ja
häätöjen ennaltaehkäisy
koulutuksen keinoin
2023–2025

STEA rahoitus vuosille 2023–2025

Hankekoordinaattorit Oulussa ja Helsingissä

Yhteistyökumppaneina mm. Isännöinti-liitto,
Kiinteistöliitto ja Taloasema

A modern, empty office hallway with large windows and a white door. The text is overlaid in the center.

***HANKKEEN
TAVOITTEET
JA KEINOT***

KOULUTUS

Kohderyhmänä isännöinti- ja vuokra-ala

Häätöriskin varhainen tunnistaminen

Tietoa, työkaluja ja kohtaamisen taitoja

YHTEISTYÖN VAHVISTAMINEN

Sektoreiden välinen yhteistyö

Paikalliset verkostot

Naapurustotyön vahvistaminen

STIGMAN VÄHENTÄMINEN

Stigmalla on yhteys asumisen
sujumiseen

Lisäämällä tietoa lisätään
ymmärrystä

Monimuotoinen asuminen ja
naapurisopu ovat mahdollisia

***ASUNNOTTOMUUS
JA HÄÄDÖT***

ASUNNOTTOMUUS LUKUINA 2023

OULUN LUVUT

$$\begin{array}{r} 143 \\ \hline 64 \end{array}$$

$$+20$$

NUORTEN ASUNNOTTOMUUS LASKI VUONNA 2023

Alle 25-vuotiaita
asunnottomia

15 % =
530 nuorta

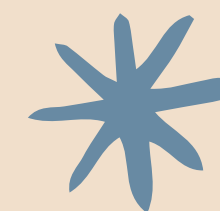
ASUMISEN HAASTEET

✦ Altistavat tekijät ovat terveydellisiä, sosiaalisia ja kulttuurisia

✦ Riskiryhmissä erityisesti marginaalissa olevat ihmiset

✦ Asunnottomuuteen johtavat syyt eivät useinkaan ole omassa käsissämme

*Asunnottomuus on sekä
yksilöllinen että
rakenteellinen ongelma.*

HÄÄDÖT OSANA ASUNNOTTOMUUTTA

Vuosi 2023

8628

4900

+ 13 %

Valtaosa
vuokra-veloista
johtuvia

MISTÄ HÄÄDÖT JOHTUVAT?

89 % johtuu vuokravelasta

Häiritsevä elämä, asunnosta huolehtimisen laiminlyönti tai vuokrasopimuksen rikkominen

Pienituloisuus, kustannusten nousu, työelämän muuttuminen ja sosiaalietuuksien matala taso

Vuokra-asumisen lisääntyminen ja kaupungistuminen

“

*“Elämänhallinnan ongelmat,
puutteelliset taloustaidot,
työttömyys, päihteiden käyttö,
mielenterveysongelmat, paljon
kulutusluottoja, peliongelmaa.”*

HÄÄTÖPROSESSIN AIKAJANA

Keskimääräinen kesto 8,5kk

Häädön
perusteet
täyttyvät

Häätötuomio
käräjä-
oikeudesta

Ulosoton
muutto-
kehotus

Häädön
jälkeen

2-3 kk
vuokrarästit

km. 2kk 3vko

2-3 vkoa
muuttoaikaa

km. 2 kk
tyhjäkäyttö

HÄÄDÖN KUSTANNUKSET

6300–
10 600 €

70 % vuokraveloista jää
vuokranantajan tappioksi

Kustannukset ja haitat yksilölle
ja yhteiskunnalle ovat
huomattavasti suuremmat!

KOKEMUKSIA HÄÄDÖISTÄ

– kyselyjen vastauksista poimittua

Tilanteet
koettiin
hankalaksi

Avun
hakeminen
häätöuhan
alla oleville
vaikeaa

Riittämättö-
myyden
tunne

Moni-
ammattillisen
verkoston
tärkeys

“

Kyllä, minut on häädetty. Kaikki tapahtui yllättäen. Mulla on kaikki asiat ollut kunnossa viime vuoteen asti, olin työssä. – – Tukea olisin kaivannut enemmän.

VOIKO HÄÄTÖJÄ ESTÄÄ?

– kyselyjen vastauksista poimittua

“

Häädön estäminen olisi vaatinut asukkaalta edes pientä motivaatiota tai kykyä selvittää tilanne yhdessä vuokranantajan kanssa. Häätö on aina viimesijainen keino.

“

Ei. Ihme olisi pitänyt tapahtua!!

“

*Suurimmassa osassa tapauksia kyllä.
Yleensä häätöä varten – – tulee olla sekä
maksamatonta vuokraa, että huoneiston
huonoa kunnossapitoa ja yleensä myös
häiritsevää käyttäytymistä – –.*

“

*En usko, ihmiset jotka
käyttäytyy näin tekevät sen
ihan tahallaan.*

***TYÖKALUJA
HÄÄTÖJEN
EHKÄISYYN***

TIETO ON TYÖKALU

```
graph TD; A[TIETO ON TYÖKALU] --> B[Toimintakyky]; A --> C[Nepsy-piirteet]; A --> D[Riippuvuudet ja mt-haasteet]; A --> E[Koettu elämä]; A --> F[Vuorovaikutus]; A --> G[Huoli-ilmoitus];
```

Toimintakyky

Nepsy
-piirteet

Riippuvuudet
ja mt-haasteet

Koettu elämä

Vuorovaikutus

Huoli-ilmoitus

AMMATTILAISTEN OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

✦ Rakenteet ja resurssit yhteistyölle

✦ Asumissosiaalisen työn ja taloussosiaalityön osaaminen

✦ Asumisen puheeksi ottaminen

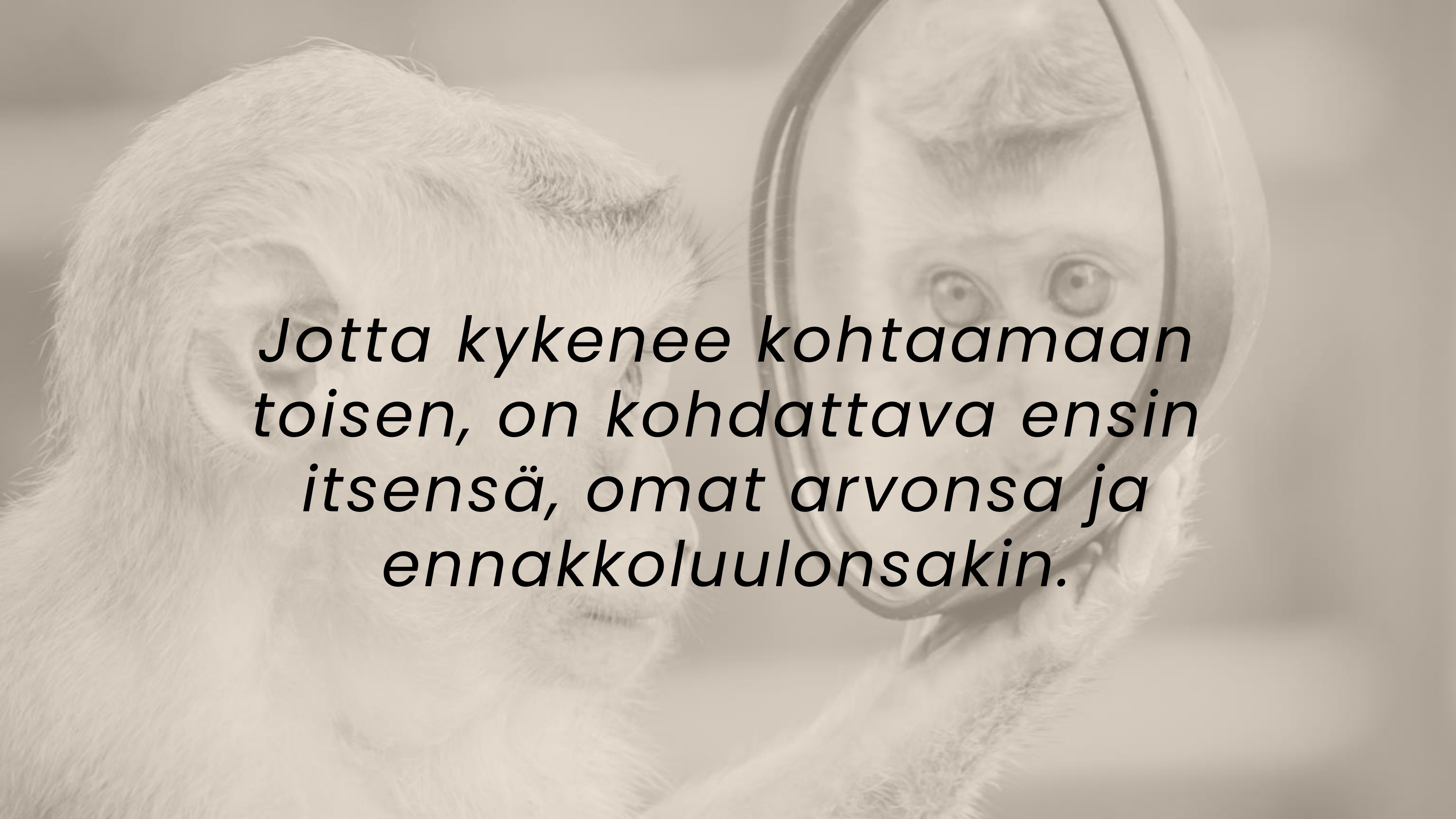
KOHTAAMINEN KANNATTA

Kasvokkain kohtaamalla tuetaan yhteistyön syntymistä!

Kohtaamishistoria kulkee mukana

Hyvä kohtaaminen missä tahansa ja kenen tahansa kanssa voi olla merkityksellinen

*Jotta kykenee kohtaamaan
toisen, on kohdattava ensin
itsensä, omat arvonsa ja
ennakkoluulonsakin.*

Haasteiden
puheeksi
ottaminen

Ohjaus tuen
piiriin

Maksu-
suunnitelma
varhaisessa
vaiheessa

Huoli-
ilmoitukset
varhaisessa
vaiheessa

Asumisneu-
vonta

Aktiivinen
velkojen
seuranta

Hyödynnetään
jo kehitettyjä
menetelmiä ja
materiaaleja!

* [Omassa kodissa -oppimispeli](#)

* [Asuminen pelissä -hyötypeli](#)

* [Asumisen käsikirja](#)

* [ASUMISEN AJOKORTTI](#)

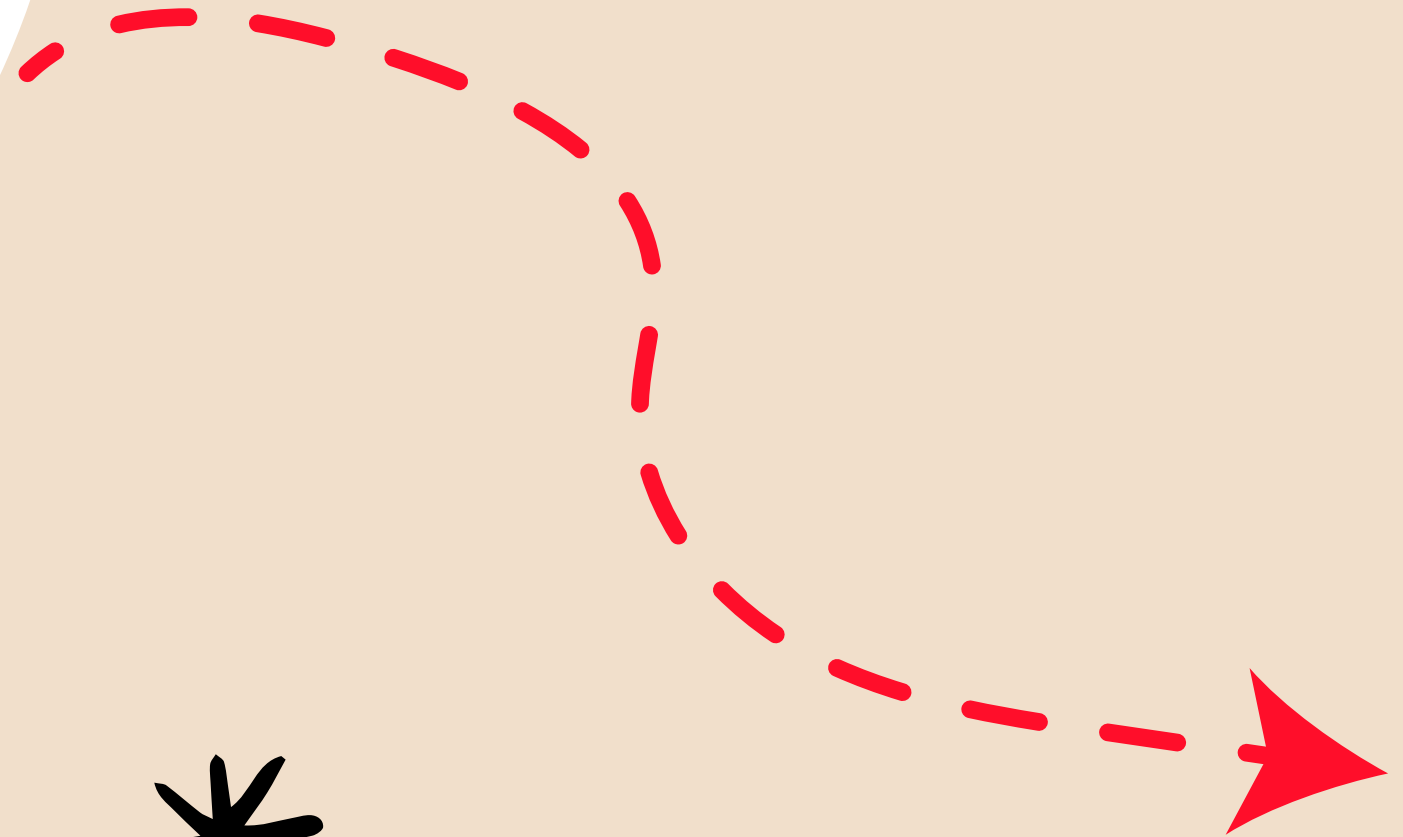
* [Omaan kotiin - Opas
itsenäistyvälle nuorelle](#)

* Pidä kämppäs -kiertue

Tukenasi ry

Nuorelle ilmaistaan että on hyvä, että haki apua. Kukaan ei hae apua huvikseen!

Jos palvelu ei vastaa nuoren tarvetta, nuori ohjataan saattaen vaihtaen oikeaan palveluun. Nuorta ei jätetä koskaan yksin etsimään tukea!

Nuori kohdataan ilman ennakkoluuloja, esim. riippumatta siitä millainen nuoren ulkoinen habitus on.

Nuoren tilanteesta ei tehdä johtopäätöksiä, esim. "Nuori ei tullut tapaamiseen, hänellä ei ole motivaatiota".

Nuoren erilaisuutta kunnioitetaan esim. käyttämällä sukupuolineutraaleja termejä kuten kumppani tai puoliso.

Nuorelta pyydetään palautetta eikä piilouduta viranomaisroolin taakse. Oliko tästä sinulle hyötyä? Osasinko auttaa? Mitä otat tästä mukaasi?

Nuorta ei vähätellä, esim. "tuo on vain vaihe" tai "sinulla on asennevika".

Vinkit hyvään kohtaamiseen

Varmistetaan, että nuori tulee kuulluksi. Palvelut eivät toimi, jos nuori ei koe tulevansa aidosti kohdatuksi ja ymmärretyksi!

Nimi: _____ Päivämäärä: _____

Itsestä huolehtiminen ja sosiaaliset taidot	Hallitsen itsenäisesti 1	Toisinaan haastavaa 2	En hallitse 3
Terveystä huolehtiminen			
Riittävä uni/nukkuminen			
Päivärytmin ylläpitäminen			
Säännöllinen liikunta			
Hygienia			
Yksinäisyyden sieto			
Sosiaaliset tilanteet			
Kaverisuhteet ja ystävystyminen			
Itsesuojelu			
Päihteiden kohtuukäyttö			
Harrastaminen			
Oma-aloitteisuus			
Täsmällisyys			
Sääntöjen noudattaminen			
Ympäristön hahmotus			
Avun hakeminen			

Virallisten asioiden hoitaminen

Hakemukset			
Asiapuhelut			
Virastoasiointi			
Opiskelu/työnteko			

Taloudenhallinta

Rahankäytön suunnittelu			
Säästäminen arjen menoissa			
Laskujen maksu			

Kodinhoidolliset asiat

Kodin siivous ja ylläpito			
Ruoanlaitto			
Pyykinpesu			

Itsestä huolehtiminen ja sosiaaliset taidot:

- Terveystä huolehtiminen
- Riittävä uni / nukkuminen
- Päivärytmin ylläpitäminen
- Säännöllinen liikunta
- Hygienia
- Yksinäisyyden sieto
- Sosiaaliset tilanteet
- Kaverisuhteet ja ystävystyminen
- Itsesuojelu
- Päihteiden kohtuukäyttö
- Harrastaminen
- Oma-aloitteisuus
- Täsmällisyys
- Sääntöjen noudattaminen
- Ympäristön hahmotus
- Avun hakeminen

Virallisten asioiden hoitaminen:

- Hakemukset
- Asiapuhelut
- Virastoasiointi
- Opiskelu/työnteko

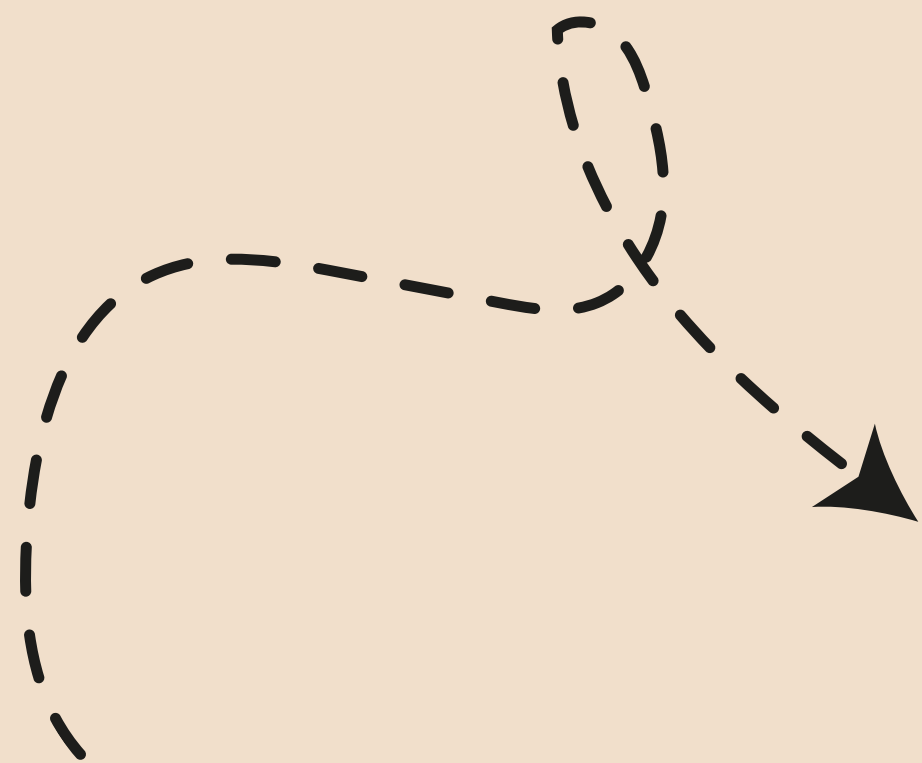
Taloudenhallinta:

- Rahankäytön suunnittelu
- Säästäminen arjen menoissa
- Laskujen maksu

Kodinhoidolliset asiat:

- Kodin siivous ja ylläpito
- Ruoanlaitto
- Pyykinpesu

Case Sivakka

Oulussa toimivalla
vuokra-asunto-
toimistolla tehokas
vuokravalvonta ja
jokaisella työntekijällä
asumisneuvojan
koulutus

HALLITTU HÄÄTÖ

Joskus häätö on ainoa työkalu

Häätö tulisi toteuttaa yhteistyössä
asumisneuvonnan tai sosiaalityön
kanssa

Tärkeässä roolissa asukasviestintä
ja kasvokkaiset kohtaamiset
asukkaan kanssa

“

Aivan varmasti häätö olisi voitu estää. Tukea ja toisaalta jäämäkkyyttä tarvitaan. Yksinjäävän on lähes mahdotonta selviytyä.

LÄHTEET

- ARA 2024. [Asunnottomat 2023](#)
- ARA 2023. [Selvitys häätöjen kustannuksista.](#)
- Granfelt, R. 2014. Asunto vai rikoksettomuus ensin? Asumissosiaalisen työn tuella irti asunnottomuudesta ja rikollisuudesta. Teoksessa H. Linderborg, M. Suonio & T. Lassila (toim.). [Sosiaalityö ja sosiaalinen tuki rikosseuraamusalalla.](#) Rikosseuraamuslaitos, 255–274.
- Kaakinen, J. 2023. Ympäristöministeriö. [Kotiin. Selvitysraportti tarvittavista toimenpiteistä asunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä.](#)
- Kainulainen, Sakari & Saari, Juho & Häkkinen, Juho. 2013. [Kadulta asuntoon. Vaikutukset hyvinvoinnille. Teoksessa Susanna Hyväri ja Sakari Kainulainen \(toim.\). Paikka asua ja elää? Näkökulmia asunnottomuuteen ja asumispalveluihin.](#) Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja A Tutkimuksia 39. Helsinki. 49–71.
- Keusote 2023. Asunnottomuutta vähentävien sotepalveluiden kehittämishanke Nestori. [Nuorten aikuisten asunnottomuuden ja asumisen haasteiden ennaltaehkäiseminen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella.](#)

LÄHTEET

- Perkiö, Elina 2023: [Y-säätiön vieraskynä blogikirjotus](#). Haettu 8.11.2023
- SOSTE 2023. [Soste selvitti hallituksen leikkausten vaikutukset maakunnittain – Lähes 17 000 uutta alaikäistä tippuu köyhyysrajan alle](#). Haettu 14.11.2023
- YM 2023. [Selvitys: Asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2027 mennessä on mahdollista tiiviillä yhteistyöllä](#). Tiedote julkaistu 10.2.2023
- Takuusäätiö. [Häädön eteneminen](#). Haettu 26.6.2023
- Tilastokeskus. [Tilastokeskus – Tilastot aiheittain – Asunnot ja asuinolot](#). Haettu 29.8.2023
- THL 2023. [Stigma ja syrjintä](#). Haettu 26.6.2023
- [Tukenasi ry](#). Verkkosivu.
- Ulosottolaitos 2024. [Ulosotto Suomessa. Ulosottolaitoksen tilastoja vuodelta 2023](#).
- Y-säätiö. [Asunnottomuus](#). Haettu 26.6.2023
- Y-säätiö. [Valtakunnallinen asunnottomuusseminaari luotasi asunnottomuustyön näkymiä](#). Haettu 30.11.2023